

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI WITASZYCE

w Gminie Jarocin
na okres

październik 2024 r. - październik 2029 r.

Dokument sporządzony przez przedstawicieli
Grupy Odnowy Wsi:

Grzegorz Gajewski
Michał Kaczmarek
Agnieszka Ejsmont
Mateusz Kolanowski
Dariusz Śmigielski

z udziałem moderatorów:

Ewa Jankowiak
Mirosława Woźniak

Październik 2024 rok

*Nim zagłębisz się w lekturę
Dokumentu oto tego
Tych słów kilka wyjaśnienia
Jak powstawał i dlaczego.*

*Jest to owoc ciężkiej pracy
Wyciskającej siódme poty,
Bo mieszkańcy onych wiosek
Chętni byli do roboty.*

*Na warsztatach w październiku
Pracowali bez wytchnienia,
Bowień mają aspirację
Wioski swojej ulepszenia.*

*Ta strategia to zaledwie
Jeden krok do tego celu.
Wszyscy mamy tu świadomość,
Że tych kroków trzeba wielu.*

*Na początek przedstawimy
Tej strategii zapis treści.
Czyli to, z czego się składa
I co w niej się mieści.*

*Przed szkoleniem
odbyło się spotkanie,
taka wizja lokalna-
tak na rozruszanie.*

*A jeszcze przed wizją
Zadanie domowe:
Analiza zasobów-
Czas pomęczyć głowę.*

*Dokument obszerny,
Pojemność niemata,
Więc koordynatora
Pomoc się przydała.*

*Dzień pierwszy-dwie analizy:
SWOT i potencjału.
Przemiał wsi zasobów
Dogłębnie ... pomału...*

*Na koniec dnia pierwszego
Nasza wizja wsi:
Czyli jaką by być miała,
Jaką nam się śni.*

*Ostro już zmęczeni-
Było trochę tego,
Skończyliśmy, by wrócić
Dnia już następnego.*

*A cóż to nam przyniósł
Kolejny dzień nowy?
Tego dnia dwa plany:
długo i krótkoterminowy.*

*To chyba by było na tyle
Co do zawartości.
Jeszcze tylko załączniki,
Te dopełnią całości.*

*Wśród nich Grupy Odnowy
Tak jakby ocena...
Kogoś z zewnątrz,
więc dająca świeżego spojrzenia*

*Cóż niejeden mógłby spytać:
Po co nam strategia owa?
Mamy gminną, mamy POM-y
Czy potrzebna jeszcze nowa?
TAK! Gdyż ta będzie wyjątkowa!*

*Cóż w tej więc wyjątkowego?
Czym ta będzie się różniła?
Tę właśnie w 100%
Grupa Odnovy Wsi stworzyła.*

*Ta z oddolnych inicjatyw.
Ludzi, co tu zamieszkują.
Odzwierciedla ich pragnienia,
Co by chcieli i co czują.*

*Dodatkowym zaś czynnikiem,
Który skłonił do pisania
Był sam Urząd Marszałkowski,
Pomógł on w podjęciu zdania.*

*Urząd kusi gminy
moderatorami.
Za ich udział dodatkowo
obdarza punktami.*

SPIS TREŚCI:

	STRONA
1. WPROWADZENIE	6
2. KARTA DIAGNOZY	7
3. ANALIZA ZASOBÓW	12
4. ANALIZA SWOT	32
5. ANALIZA POTENCJAŁU	37
6. WIZJA WSI/MIEJSCOWOŚCI	41
7. PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY	42
8. PROGRAM DŁUGOTERMINOWY	43

Żywa pamięć o lokalnych bohaterach

1. WPROWADZENIE

Niniejszy dokument powstał w wyniku prac zespołu osób członków Grupy Odnowy Wsi - **sołectwa Witaszyce**, biorących udział w warsztatach w Kamienicy Kultury ul. Rynek 17 w Jarocinie w ramach programu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego - „Wielkopolska Odnova Wsi 2020+”. Strategia określa drogę do wyznaczonego celu, jakim jest poprawa warunków życia w sołectwie. Służy jego rozwojowi poprzez uporządkowanie działań podejmowanych przez różne grupy społeczności lokalnej. Ma **charakter integracyjny** w stosunku do mieszkańców, organizacji pozarządowych oraz urzędu gminy.

W toku prac nad strategią rozwoju wsi zrealizowano następujące zadania:

- Przeprowadzono analizę zasobów, które uświadomiły grupie, co ma jej wieś, czym dysponuje i jakie znaczenie mają te dobra dla dalszego rozwoju społeczności.
- Przeprowadzono analizę SWOT dla wsi, która określa jej **mocne i słabe** strony, występujące **szanse i zagrożenia** dla jej rozwoju.
- Sformułowano **wizję** hasłową i opisową - opis stanu miejscowości i jej społeczności lokalnej, jaki chcemy osiągnąć.
- Zaproponowano listę kluczowych zadań do realizacji w horyzoncie: krótkoterminowym oraz długoterminowym. Oba plany prowadzą do urzeczywistnienia zawartej w strategii wizji, wskazują w jaki sposób i jakimi środkami będziemy starali się ją osiągnąć.

*Grupa Odnowy Wsi w czasie warsztatów opracowania Sołeckiej Strategii Rozwoju
Kamienica Kultury w Jarocinie w dniach 07-08.10.2024 r.*

2. KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI

wraz ze sprawozdaniem z wizji w terenie

Gmina: Jarocin

Sołectwo: Witaszyce

Liczba mieszkańców: 3 638 osób

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
	brak działań		istnieje tylko rada sołecka/brak organizacji, brak wyodrębnionych jednostek samorządu pomocniczego w mieście		brak planowania działań w wymiarze całej wsi/miejscowości	
	działania fragment. lub dotyczące wąskiej grupy		rozproszone działanie organizacji			
A Inicjalna	działania spontaniczne		zawiązana grupa odnowy wsi/miejscowości	x	opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi/miejscowości	
	porządkowanie wsi/miejscowości					
	projekty startowe (z programu krótkoterminowego)		podejmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi/miejscowości		planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	
	przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi/miejscowości i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć					

B Początkowa	różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb	x	liczna grupa odnowy wsi/miejscowości (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)		systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo-finansowe, kalendarze imprez)	
			zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi/miejscowości	x	wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	
	pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji	x	skoordynowane działanie organizacji obecnych we wsi/ w miejscowości		proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	
C Zaawansowana	projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi/miejscowości		„koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi/ miejscowości		projektowanie działań (projekty)	x
					pozyskiwanie środków zewnętrznych	x
	projekty wyróżniające wieś/miejscowość, kształtuje się centrum wiejskie/miejscowości		liczne stowarzyszenie odnowy wsi/ miejscowości		systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu odnowy wsi/miejscowości)	x
	powszechne zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne		animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców		rozwinięta komunikacja wewnętrzna	
	powszechna odnowa prywatnych posesji				promocja wsi/ miejscowości	

D Całościowa	lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy)		Stowarzyszenie odnowy wsi/miejscowości instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej), rozwój wsi/miejscowości oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń		kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
	uksztaltowane „centrum wiejskie”/centrum miejscowości				powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju	
	świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)				rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem	
	projekty kreujące „wieś/miejscowość tematyczną”				instrumenty wsparcia działań prywatnych	
	dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi/miejscowości					

Wstaw X gdy spełnia warunek

Sprawozdanie z wizji w terenie

Wizję lokalną przeprowadzono w solectwie Witaszyce dnia 30.08.2024 r.

Uczestnicy: Gminny Koordynator Programu WOW - Beata Godniak, sołtys - Michał Kaczmarek, członek GOW - Mateusz Kolanowski

Witaszyce - solectwo położone w województwie wielkopolskim, w powiecie jarocińskim, w gminie Jarocin, liczące 3 638 mieszkańców. Główne szlaki komunikacyjne we wsi to: Aleja Wolności (DK11 stanowiąca połączenie z miastem Jarocin, o nawierzchni z masy asfaltowej, z wydzielonymi ciągami pieszymi i częściowo rowerowymi, oświetlona na odcinku zabudowanym) oraz ul. Kolejowa (droga powiatowa, bitumiczna, oświetlona, z częściowo wydzielonymi ciągami pieszymi). Od głównych arterii odchodzą liczne drogi gminne oraz jedna powiatowa. Większość dróg w miejscowości posiada nawierzchnie utwardzone, zarówno za pomocą masy asfaltowej, jak i kostki brukowej, wzdłuż nich prowadzą ciągi piesze. Zabudowę w solectwie stanowią głównie domki jednorodzinne, usytuowane w większości w zwartej formie, typ wsi wielodrożnica. Witaszyce to bardzo duże solectwo, przypominające pod względem zasobów miasteczko. Do dyspozycji mieszkańców jest infrastruktura edukacyjna: przedszkole i szkoła, przy której mieści się szkolne schronisko młodzieżowe, a także biblioteka. W Witaszycach znajdziemy również ośrodek zdrowia, aptekę i punkt rehabilitacji. Uwagę zwracają liczne miejsca kultu religijnego: dwa kościoły, trzy cmentarze, wiele przydrożnych krzyży i kapliczek. Działa tu kilka punktów sprzedaży detalicznej, a dwa razy w tygodniu także targowisko. Miejscem do uprawiania sportu jest zespół boisk. Mieszkańcy narzekają na brak świetlicy wiejskiej. Obecnie jej funkcję pełni niewielka salka (po byłym sklepie GS), którą gmina dzierżawi na potrzeby solectwa.

Przy OSP znajdziemy dwie niewielkie wiaty, które w sezonie wiosenno-letnim stanowią miejsce integracji mieszkańców. Na szczególną uwagę zasługuje Pałac w Witaszycach, w którym mieszczą się: Muzeum Wojen Napoleońskich oraz Muzeum Gwiezdnych Wojen. Wieś jest zwodociągowana, niemal w całości skanalizowana i zgazyfikowana. W miejscowości działają: niesformalizowana Grupa Odnovy Wsi, Ochotnicza Straż Pożarna, Stowarzyszenie na Rzecz Witaszyc, Koło Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów, Koło Wędkarskie, Koło Gospodyń Wiejskich oraz Oddział Związku Harcerstwa Polskiego. Sołectwo korzysta z funduszu soleckiego i wsparcia gminy. Zarówno poprzez jednostkę samorządu jak i stowarzyszenia pozyskuje środki zewnętrzne.

Z przeprowadzonej wizji w terenie sporządzono dokumentację fotograficzną (plyta CD).

Data: 30.08.2024 r.

Sporządziły: Ewa Jankowiak, Mirosława Woźniak

Architektura sołectwa

Kościół pw. Najświętszej Marii
Panny Wniebowziętej

Zespół Szkół

Neobarokowy pałac

Orlik – kompleks boisk sportowych

3. ANALIZA ZASOBÓW

Analiza zasobów służy uświadomieniu sobie, co mamy i określeniu, jakie znaczenie mają te dobra dla dalszego rozwoju wsi/miejscowości. Wynikiem analizy zasobów jest spis dóbr materialnych i niematerialnych będących w posiadaniu społeczności lokalnej, które mogą być wykorzystane obecnie, bądź w przyszłości w realizacji przedsięwzięć odnowy wsi. Analiza zasobów przeprowadzona jest według ujednoliconego schematu. Znaczenie każdego z zasobów podlega ocenie, która wykorzystywana jest w dalszych analizach.

ANALIZA ZASOBÓW – CZĘŚĆ I				
RODZAJ ZASOBU *	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
PRZYRODNICZY				
walory krajobrazu, rzeźby terenu	Sołectwo Witaszyce leży na terenie nizinnym, z niewielkimi różnicami wzniesień w okolicy Jagielki oraz Al. Wolności, przy skrzyżowaniu z ul. J. Słowackiego. Na terenie miejscowości znajdują się pola uprawne w północnej części wsi oraz na krańcu wsi po stronie południowej. W kierunku Jarocina znajduje się mały kompleks leśny oraz przy zakończeniu ul. Podlesie, a także na południowo wschodniej części miejscowości na końcu ul. Piaskowej za kompleksem Bryllandia. Nie występują typowe znaczące tereny łąkowe. Widoczne są jednak zadrzewienia śródpolne oraz przydrożne. W centralnej części miejscowości znajduje się kompleks parkowy z pałacem, w którym znajduje się drzewostan z pomnikami przyrody.	x		

stan środowiska	Jest to obszar przemysłowy, wolny od emisji zanieczyszczeń (w porównaniu do lat minionych). Odczuwalne są emisje hałasu i spaliny z drogi krajowej Nr 11 oraz emisje z palenisk domowych opalanych węglem, których ilość z roku na rok maleje z uwagi na prowadzone działania związane z wymianą istniejących kotłów CO. bezklasowych na kotły 5 klasy oraz instalacje grzewcze gazowe, a także wykorzystujące OZE.	x		
walory klimatu	Klimat umiarkowany z cechami charakterystycznymi dla Niziny Południowej Wielkopolski. Nie występują typowe anomalie pogodowe.	x		
walory szaty roślinnej	Brak dużych kompleksów leśnych oraz typowych łąk.	x		
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	W sołectwie brak jest obszarów sieci Natura 2000. Najbliższy obszar to „Dąbrowy Krotoszyńskie” w odległości w linii prostej 13 km oraz „Dolina Środkowej Warty” w odległości w linii prostej 12 km. Brak jest również rezerwatów przyrody, a najbliższe w odległości 15 km to „Las Czeszewo” i jedyny w Polsce rezerwat przyrody mięczaków „Dębno”. Znajduje się park przypałacowy oraz park pocukrowniczy, a także grupa pojedynczych drzew, uznanych za pomniki przyrody w liczbie 7 egzemplarzy, cenna Aleja Grabowa.	x		
świat zwierzęcy (ostoję, siedliska)	Brak typowych ostoż zwierzyny, spotyka się gatunki chronione w okolicach Jagielki na dawnym terenie pokopalnianym gliny, żwiru i piasku. Występują stanowiska bobrów.		x	
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Na terenie Witaszyc przepływa mała rzeczka Żybura (Radowica), będąca	x		

	lewobrzeżnym dopływem Lutyni oraz okresowo Struga Witaszycka, mająca rozlewisko na terenie leśnym w okolicach Witaszyczek-Słowikowa. Na terenie parku pałacowego znajduje się mały stawek. Są również dwa drożne kanały przył. Roszarniczej i Ceglanej, mające swoje ujście do Żybura (Radowicy).			
wody podziemne	Brak jest typowych studni głębinowych, natomiast na „Leonowie” znajduje się ujęcie wód podziemnych, należące do PWiK w Jarocinie. Teren ten leży w miejscowości Witaszyce.	x		
gleby	W miejscowości dominują głównie gleby klasy III i IVa.	x		
kopaliny	Piaski i żwiry, surowce ilaste ceramiki budowlanej.	x		
walory geotechniczne	Tereny po wyrobiskach na Jagielce sąsiadujące z gminą Kotlin są wykorzystywane na składowanie odpadów zgodnie z pozwoleniami wydanymi przez Urząd Marszałkowski w Poznaniu.	x		
KULTUROWY				
walory architektury	W miejscowości dominuje zwarta zabudowa przy ulicach, jednak najbardziej wyróżniającą jest zabudowa imponującej kolonii domów robotniczych, zlokalizowana przy ul. Kolejowej, na południe od zakładu byłej cukrowni i cegielni. Znajduje się tu kilka budynków willowych, bloki pracownicze oraz dom dyrektora cukrowni. Wszystkie te budynki pochodzą z lat 20-tych i 30-tych XX wieku.	x		

	Na teren kościelny prowadzi arkadowa brama z początku XIX w. Przy kościele znajduje się drewniana dzwonnica kryta namiotowym dachem gontowym. Na południe od kościoła znajduje się budynek plebanii z II poł. XIX w. Położony w niewielkiej odległości, w kierunku południowym, kościół pw. NMP Wniebowziętej - powstał w latach 1927-59. Świątynie konsekrował kardynał Wyszyński w roku 1972. Między kościołami położony jest „stary” cmentarz założony w 1 ćw. XIX w. Nowy cmentarz został założony w północno-wschodniej części wsi przy ul. Cmentarnej w pierwszej połowie XX w. Przy ul. Szkolnej, w niewielkiej odległości od wspomnianego powyżej cmentarza, znajduje się piętrowy budynek szkoły z końca XIX w. wraz z pomieszczeniami gospodarczymi.			
walory przestrzeni wiejskiej publicznej	W sołectwie brak jest typowej świetlicy wiejskiej przeznaczonej na stałe miejsce spotkań. Znajduje się prywatny, nieczynny Dom Socjalny, niewielka świetlica OSP Witaszyce. W budynku przy Alei Wolności znajduje się sala spotkań dla mieszkańców wsi m.in. działających stowarzyszeń jest to obiekt wyremontowany w latach 2023-2024, który nie stanowi własności gminy oraz wioski, jest dzierżawiony, a jego powierzchnia i zaplecze nie pozwalają na zapewnienie możliwości wykorzystania jako salę wiejską.			x
walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	Restauracja „Podmiejska”, Reatauracja „Eden”, Ośrodek „Bryllandia”, „Pałac Witaszyce” - . W północnej części wsi znajduje się pałac o formach neobarokowych i secesyjnych			x

	wybudowany w roku 1899 dla Willego Düuonga wg projektu berlińskiego architekta Ludwika Otte. W roku 1999 został on przejęty od ówczesnego właściciela- Instytutu Włókien Naturalnych, przez osobę prywatną. Odrestaurowany i wyremontowany spełnia dziś funkcję hotelowo - konferencyjną. Pałac umiejscowiony jest w parku krajobrazowym o powierzchni ok 5,5 ha założonym na początku XIX w. We wschodniej części parku zachował się stary dwór Gorzeńskich z końca XVIII w. Na jego wschodniej elewacji widnieją herby Bnińskich i Ohnesorgów. W roku 2006, w 200-lecie przyjazdu cesarza Napoleona do Polski, otwarto tu Muzeum Wojen Napoleońskich. W bezpośrednim sąsiedztwie parku i pałacu znajdują się liczne, związane z nimi budynki. Przy Al. Wolności nr 36 i 37 znajduje się kolejno rządcówka oraz budynek stajni i wozowni, obecnie zaadaptowane na mieszkanie i sklep, obiekty są terenami prywatnymi.			
zabytki i pamiątki historyczne	Kościół pw. Wniebowzięcia NMP z lat 30 -tych XX wieku., Cmentarz kościelny również z lat 30- tych XX wieku. Kościół Świętej Trójcy wraz z domem parafialnym z roku 1808. W połowie XIX wieku została dobudowana do kościoła dzwonnica. Do całego majątku kościelnego należy również zabytkowa obora, stodoła oraz ogrodzenie które również pochodzi z połowy XIX wieku. Pałac w zespole pałacowym z roku 1900, w którym obecnie dobrze funkcjonuje prywatne Muzeum Wojen Napoleońskich. Prywatne Muzeum Gwiezdných Wojen znajdujące się w odnowionym spichlerzu. Przy pałacu			x

	znajdują się przepiękne ogrody otwarte dla odwiedzających. Obydwa obiekty stanowią własność prywatną mieszkańca Witaszyc. Pozostał Dwór przy ul. Słupskiej, który zachował bryłę oraz elewację. Zabytkowy budynek byłej Poczty Polskiej, Izba Tradycji Ziemi Witaszyckiej . Godnym uwagi jest dworzec kolejowy wraz z domami do niego przylegającymi oraz szalotami. Dawna stacja kolei wąskotorowej. Zabytkowa szkoła wraz z budynkiem gospodarczym, w którym obecnie znajdują się mieszkania. Zajazd, w którym obecnie znajduje się restauracja, dom oraz altana. Cały kompleks zajazdowy pochodzi z roku 1913. Dom w zespole kolejki wąskotorowej z początku XX w. Kompleks cegielniany, w którym funkcjonują obecnie prywatne firmy.			
osobliwości kulturowe				
miejsca, osoby i przedmioty kultu	Znajdują się kapliczki przydrożne przy Al. Wolności, w polu przy ul. Leśnej, w polu przy ul. Zakrzewskiej oraz figurka Matki Bożej przy Al. Wolności, a także krzyże przy ul. Kolejowej i Piaskowej. Są również trzy cmentarze tj. „stary cmentarz”, „nowy cmentarz” i cmentarz przy „starym kościele”. Na „starym” i „nowym cmentarzu” znajdują się pomniki powstańców wielkopolskich. Na Skwerze im. K.T. Barwickiego znajduje się tablica pamiątkowa „Braciom Poległym za Ojczyznę”. Na „starym cmentarzu” znajduje się obelisk			x

	upamiętniający ofiary katyńskie oraz mieszkańców Witaszyc poległych w walce o niepodległość.			
święta, odpusty, pielgrzymki	Mieszkańcy Witaszyc obchodzą uroczyscie trzy odpusty: jeden ku czci Św. Trójcy przypadający po niedzieli Zielonych Świątek, drugi odpust ku czci Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, przypadający corocznie 15 sierpnia, trzeci, symboliczny odpust ku czci Podniesienia Krzyża, przypadający corocznie 14 września. Na uroczystości odpustowe przybywają licznie rodziny oraz osoby z okolicznych miejscowości. Ponadto Parafia w Witaszycach organizuje corocznie pieszą pielgrzymkę do Sanktuarium w Golinie oraz rowerową do Wysokotówka - poza miejscowość.			x
tradycje, obrzędy, gwara	W szczególny sposób przekazywaniem tradycji w Witaszycach zajmują się placówki oświatowo-wychowawcze, seniorzy rodzin oraz powołane w tym celu: Rada Sołecka wsi Witaszyce, Ochotnicza Straż Pożarna, wędkarze oraz Stowarzyszenie na Rzecz Witaszyc, Koło Gospodyń Wiejskich, organizacja harcerska RODŁO, Grupa Odnowy Wsi. Do największych tradycji należą: -Grupy przemierzające się przez wieś na wzór grup kolędniczych, działające przy okazji Świąt Wielkiej Nocy. W drugie święto na ulice Witaszyc, niekiedy wyruszają przebierańcy (nazywani „Niedźwiedziami”) celem murzenia sadzą, oblewania wodą, tańczenia i śpiewania. Za swoje działania obrzednicy otrzymują wynagrodzenie w postaci jajek, płodów rolnych oraz pieniędzy.			x

	– „Gwiazdory” – grupy różnorodnych przebierańców (młodszych i starszych) przemieszczających się po całej wsi podczas Wigilii Bożego Narodzenia. W dniu 6 stycznia odbywa się Orszak Trzech Króli, tradycyjny przemarsz ze śpiewem, kolęd oraz inscenizacją bożonarodzeniową w sali Zespołu Szkół. Uroczystości związane z upamiętnieniem świąt państwowych m.in. rocznicą wybuchu II wojny światowej oraz święta niepodległości organizowane przez członków Stowarzyszenia na Rzecz Witaszyc, wraz z odczytaniem listów upamiętniających poległych mieszkańców oraz złożeniem kwiatów i udziałem orkiestry dętej. – Hałasowanie starymi, metalowymi garnkami od gotowania potraw pod domem panny młodej, wieczorem, dzień przed ślubem (przeważnie w piątki). Starsi mieszkańcy Witaszyc posługują się dialektem wielkopolskim – osobliwą odmianą języka określanego, jako gwara witaszycka albo jarocińska. Charakteryzuje się ona między innymi: - melodyjnym sposobem wymawiania głosek np. „no niee”, - brakiem mazurzenia (zmiękczenia), - przeważa udźwięczniająca fonetyka międzywyrazowa, - dyftongiczna wymowa samogłosek np. a-ou, o-le, e-o („trowa - trouwa” zamiast trawa, „wuleda” zamiast woda, „Jagiolka” zamiast Jagielka), - mieszanie nagłosowego wo- z ou- lub -le np. woda/ouda/wuleda, - zachowanie oboczności –ow-/-l-wi- w przyrostkach przymiotnikowych np. wiśniowły, widzioleś, wlozek, - stosowanie sufiksów zdrabniających –yszek/-iszek np. kamyszek, pinoszek,			
--	--	--	--	--

	wybleryszek, topuleryszek, - modyfikacja czasowników i rzeczowników np. „bylimy” zamiast byliśmy, albo „letwlerze lekno” zamiast otworzę okno, - szczególne słownictwo właściwe Witaszyczakom: „wlozek” zamiast przybysz z innej miejscowości, „flaks” zamiast zakłady roszarnicze, „zza wledy” zamiast mieszkający za Prosną, „gzika” – potrawa z białego sera ze śmietaną i cebulką lub szczypiorkiem, „patyk” zamiast chlew, „uliczka” zamiast furtka, „dźwiczki” zamiast drzwi lub bramy, „wymblerek” zamiast wiaderko, „ryczka” zamiast taboret, „wyropynczune” zamiast wygięte alba wypatrzone, „pyry” zamiast ziemniaki, „tytka” zamiast torebka, „robleta” zamiast praca lub robota, w zdaniu, np. „gzika i pyry muszum być”, „i jo mu zaroz dum”, „chlelera te lekna sum wyropynczune”.			
legends, podania i fakty historyczne	Witaszyce – nazwa wsi pochodzi najprawdopodobniej od imienia Witasz. Wzmiankowana była po raz pierwszy jako Wythasssyce w dokumencie z roku 1350, w którym król Kazimierz Wielki dobra biskupów poznańskich zwolnił ze wszelkich ciężarów. W 1364 r. biskup poznański Jan Doliwa zamienił z Mikołajem z Kobyliny herbu Łódzia Witaszyce, Górkę i Czarnotki na Głuszyń, Baki i Kaleje. W kolejnych wiekach Witaszyce często zmieniały właścicieli. W roku 1755 przeszły w ręce Gorzeńskich, od 1861 należały do Karla Vossa, który sprzedał majątek Komisji Kolonizacyjnej w celu rozparcelowania. Pozostałą resztówkę nabył w roku 1890 Willy Dulong, która w wyniku dziedziczenia w roku 1922 przeszła			x

	w ręce rodziny Bnińskich. W drugiej połowie XIX w. Witaszyce stały się wsią silnie uprzemysłowioną. Witaszyce mogą się poszczycić kilkoma legendami. Najbardziej znana jest legenda o witaszyckim obrazie Matki Bożej z dzieciątkiem, który około roku 1850 został potajemnie wywieziony z Witaszyc do Potarzycy, kiedy to konie nie chciały iść i przykładały. Mniej znana jest legenda o jeźdźcu, któremu nagle wyzdrowiał koń oraz o dziewczynce noszącej jedzenie do swojego dziadka w okolicy dzisiejszego „starego kościoła”. Niektóre z nich zostały umieszczone w książkowym opracowaniu „Podania i legendy Jarocina i okolic” oraz w Klechdach Witaszyckich			
przekazy literackie				
ważne postacie i przekazy historyczne	Potwierdzone dane historyczne o Witaszyczach znajdują się w wielu starych i obecnych opracowaniach. Na przestrzeni wieków miały liczne wydarzenia jak np. ratyfikacja konwencji jarosławieckiej w dworze w roku 1848, podczas trwającego powstania poznańskiego w okresie „Wiosny Ludów w Europie”. W Witaszyczach gościło wiele interesujących osób. Ciekawe informacje można znaleźć między innymi w opracowaniu wydanym z okazji jubileuszu 100- lecia funkcjonowania cukrowni, kalendarium Witaszyc wydanym z okazji 650- lecia oraz w opracowaniu „Witaszyce dawniej i dziś”, internetowym opracowaniu Stanisława Spychała oraz licznych artykułach prasowych. Ciekawe zapisy można odnaleźć w zachowanych			x

	kronikach parafialnych i szkolnych oraz opracowania Mieczysława Waszaka „Dawne Witaszyce”			
specyficzne nazwy	Wiele specyficznych dla Witaszyc nazw pozostaje w martwym słowniku, a wiele z nich uległo asymilacji z językiem głównym lecz kilka wyjątkowych pojęć funkcjonuje do dziś. Wśród nich wyróżniamy: łąki o nazwach: „Podole”, „Jagłowa”, „Wąwałnia”, „Kwarta”, „Pławki”, „Lisia” oraz część lasu „Ciesiurka”. Z późniejszych nazw np. „Michałów”, „Orłów”, „Podlesie”, „Cukrownia”, „Nad stawami”, „Jagielka”, „Żybura”, „Leonów”, „Działki”, „Żabie Worki” i inne.			x
specyficzne potrawy	Gzika z ziemniakami, kluski z kiszczoną, ślepe rybki.			x
dawne zawody				
zespoły artystyczne, twórcy				
ANALIZA ZASOBÓW – CZĘŚĆ II				
RODZAJ ZASOBU	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
OBIEKTY I TERENY				
działki pod zabudowę mieszkaniową	W obrębie sołectwa Witaszyce znajdują się tereny, gdzie możliwa jest zabudowa mieszkalna, a nawet osiedlowa. Następuje odrolnienie gruntów i przekształcanie ich na działki budowlane wzdłuż istniejących ciągów dróg głównie gminnych. W miejscowości obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego.		x	

działki pod domy letniskowe				
działki pod zakłady usługowe i przemysł	W obrębie Witaszyc znajdują się wartościowe tereny poprzemysłowe oraz rozwojowe, wskazane w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego. Nadal istnieje możliwość lokalizacji potencjalnych firm. Po terenie byłej cukrowni znajduje się znaczący teren przemysłowy, jest to teren prywatny. Na terenie miejscowości głównie wzdłuż drogi krajowej nr 11 Gmina Jarocin przekształca tereny pod działalność usługową. W miejscowości obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego		x	
pustostany mieszkaniowe	Na terenie miejscowości nie występują pustostany, znajduje się jedynie kilka budynków m.in. przy ul. Zapłocie budynek :szpitala, mieszkania w Domu Socjalnym przy ul. Kolejowej – nieruchomość prywatna.			
pustostany poprzemysłowe	Przy ul. Kolejowej znajduje się teren gruntów przemysłowych, na którym zostały wyburzone pustostany po byłej cukrowni.			
tradycyjne nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	Stodoły oraz obora w kompleksie plebani.			
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
place publicznych spotkań, festynów	Takim terenem jest aktualnie plac przy OSP Witaszyce, wykorzystywany dwa razy w tygodniu jako targowisko. Konieczna jest rewitalizacja całego tego terenu.		x	

	Skwer im K.T. Barwickiego. Na terenie sołectwa pozostaje teren przy boisku sportowym, który z uwagi na brak klubu piłkarskiego został w ostatnich latach zaniedbany oraz częściowo zdewastowany, wymaga nakładu prac remontowych zgodnie z kierunkiem rozwoju- zmiany na teren rekreacyjny - miejsce spotkań dla mieszkańców.			
sale spotkań, świetlice, kluby	Brak jest typowej sali spotkań i klubów. Okazyjnie są organizowane spotkania w Pałacu Witaszyce, restauracji „Podmiejska”. Na potrzeby spotkań działających na terenie wsi powstała sala spotkań po byłym sklepie GS, która jedynie doraźnie pozwala na zaspokojenie potrzeb miejscowości, ponadto jest to miejsce dzierżawione.		x	
miejsca uprawiania sportu	Istnieją obiekty typu „Orlik” oraz boisko sportowe pełnowymiarowe, są to miejsca ogólnodostępne, na których jest możliwość uprawiania sportu przez mieszkańców i młodzież, jednak wymagają wykonania prac remontowych i naprawczych. Na tych obiektach prowadzone są również zajęcia komercyjne przez szkoły piłkarskie dla dzieci oraz istnieje możliwość gry w koszykówkę. Są także dwie szkolne sale gimnastyczne.		x	
miejsca rekreacji	Istnieją niewielkie place zabaw przy ulicy H. Sienkiewicza oraz przy przedszkolu, do którego dostęp jest ograniczony i możliwy jedynie poza godzinami działalności przedszkola tj. od godziny 17 do 20, w weekendy oraz święta.		x	
ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Istnieje ścieżka rowerowa z Witaszyc do Jarocina, ale jest w złym stanie technicznym.		x	

szkoły	Zespół Szkół w Witaszycach.		x	
przedszkola	Przedszkole w ramach Zespołu Szkół.		x	
biblioteki	Istnieje filia biblioteki gminnej oraz biblioteka szkolna.	x		
placówki opieki społecznej				
placówki służby zdrowia	Istnieje Ośrodek Zdrowia „WITA-MED”, apteka, ośrodek rehabilitacyjny.		x	
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA				
wodociąg, kanalizacja	Sieć wodociągowa 100% , kanalizacja sanitarna około 90%, deszczowa ok. 80%		x	
drogi (nawierzchnia, oznakowanie, oświetlenie)	Utwardzone są drogi gminne w ok. 90%. Praktycznie wszystkie drogi gminne i powiatowe są oświetlone. Wiele dróg gminnych wymaga niezwłocznej renowacji nawierzchni asfaltowej.		x	
chodniki, parkingi	Istnieją parkingi przy ul. Szkolnej, Kolejowej, Cmentarnej. Chodniki istniejące wymagają renowacji oraz rozbudowy ciągów pieszo-rowerowych.		x	
sieć telefoniczna i dostępność Internetu	Praktycznie w 100% zrealizowana jest sieć telefoniczna, dostępność do Internetu poprzez sieci mobilne, Internet radiowy oraz częściowo wykonane sieci światłowodowe.		x	
telefon komórkowa	Znajdują się nadajniki telefonii komórkowej na wieży „dużego kościoła” oraz wieża nadajnikowa na terenach byłej cegielni.		x	
Internet szerokopasmowy	W trakcie realizacji jest linia światłowodowa (częściowo).		x	

transport publiczny: a) kolej (przystanki) b) autobus (przystanki)	a) Istniejąca stacja, która posiada wyremontowane perony, natomiast brak kasy biletowej oraz poczekalni.		x	
	b) Funkcjonuje publiczny transport zbiorowy o charakterze użyteczności publicznej, organizowany przez Gminę Jarocin. Usługi komercyjne świadczą również inni przewoźnicy. Aktualnie są dwa przystanki PKS oraz dziewięć przystanków komunikacji miejskiej JLA.		x	
inne	4 paczkomaty. Miejscowość niemal w całości zgazyfikowana. Na terenie miejscowości znajduje się agencja pocztowa, działająca przy sklepie motoryzacyjnym KOMAT przy ul. Stawnej oraz Bank Spółdzielczy.		x	
ANALIZA ZASOBÓW – CZĘŚĆ III				
RODZAJ ZASOBU	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
GOSPODARKA, ROLNICTWO				
miejsca pracy (gdzie, ile?)	W Witaszycach znajduje się stosunkowo niewielka ilość indywidualnych gosp. rolnych. Pracujący w nich rolnicy zajmują się produkcją najpopularniejszych płodów rolnych. Są również hodowcy trzody chlewnej, bydła mlecznego. Spośród uprawianych roślin wyróżniamy: ziemniaki, rzepak, pszenica, jęczmień, pszenżyto, owies, buraki cukrowe i pastewne, kukurydza, z przeznaczeniem na pasze dla zwierząt gospodarskich. W ostatnich latach wzrosło zainteresowanie uprawą cebuli oraz prowadzeniem szkółek i plantacji roślin		x	

	ozdobnych. W Witaszycach działa sieć zakładów usługowych, które są miejscami pracy.			
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	Firma transportowa „ŻAR-TRANS”, IST „IGNASIAK-TRANSPOTR”, PPHU „CHODOROWSKI”, Elektronika samochodowa wraz ze SKP „DARIUSZ SMUŁCZYŃSKI, Zakład Budowlany „BERNARD NOWACZYK”, Mechanika Pojazdowa „MARECKI JANUSZ”, Fabryka Mebli „PAKIET”, EKO POWER Sylwester Łukasik, „ENERGOMONT” Wiesław Kuliński, „BLASTNET” Zygmunt Gościński, „CRE-AUTO” Piotr Gruszczyński, SPEC REJ Sp. z o.o. Firma Budowlana „DORIA” Przemysław Andrzejewski, , Obróbka Skrawanie „FRACKOWIAK”, FOLREC – Krzysztof Reszelski, PROEKO BIOGAS Artur Ratajczak, Mechanika Pojazdowa Marek Błaszczak, AKO- Artur Kościelny, Zakład Kamieniarski Krzysztof Gościński, . Istnieje sieć zakładów fryzjerskich i gabinetów kosmetycznych, a także sklepów handlowych, 2 markety. Na terenie miejscowości znajdują się również mniejsze firmy świadczące usługi ogólnobudowlane w zakresie prac murarskich, ciesielstwa, instalacji wod-kan, co, elektrycznych.		x	
gastronomia	Są cztery restauracje oraz jedna budka fastfood.		x	
miejsca noclegowe	Są dwa duże zarejestrowane miejsca noclegowe oraz schronisko szkolne.		x	
gospodarstwa rolne	Istnieje kilka gospodarstw rolnych, liczą od kilkunastu do kilkudziesięciu ha.	x		
uprawy hodowle	Uprawiane są głównie kukurydza, podstawowe rośliny zbożowe, burak			

	cukrowy i cebula. Hodowla trzody chlewnej i bydla.			
możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	Na bieżąco wykorzystywany nawozowo jest obornik. Nie stwierdza się innych odpadów produkcyjnych.	x		
zasoby odnawialnych energii	Działa jedna prywatna elektrownia wiatrowa oraz kilkadziesiąt prywatnych instalacji fotowoltaicznych, zamontowanych głównie na dachach budynków jednorodzinnych. Ponadto na terenie stacji uzdatniania wody w Witaszycach i terenie przepompowni ścieków znajdują się instalacje PV o mocy 179,5 oraz 49,5 kWp.	x		
ŚRODKI FINANSOWE I POZYSKIWANIE FUNDUSZY				
środki udostępniane przez gminę i/lub powiat	Fundusz sołecki dzielony przez zebranie wiejskie, środki pozyskane w ramach otwartych konkursów.	x		
środki wypracowywane	Pozyskiwanie środków na organizację imprez, pólkolonie, ochronę zdrowia, sport i rekreację turystykę i krajoznawstwo. Konkurs Piękne Witaszyce Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+ oraz programy pomocowe z Lidera Zielonej Wielkopolski - programy pomocowe, z których sołectwo zamierza korzystać w ramach najbliższych konkursów, ogłaszanych przez instytucje finansujące projekty na rzecz rozwoju i poprawy warunków na terenie sołectwa.	x		
MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)				
autorytety i znane postacie we wsi/miejscowości	Osoby zrzeszone w GOW, Radzie Sołeckiej, Miejskiej i Stowarzyszeniach		x	

krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	Dwóch mieszkańców odnoszących sukcesy w bilardzie, piłkarz piłki nożnej, pasjonat wojen napoleońskich i gwiazdnych wojen, organizator dużych koncertów muzycznych.		x	
osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	W Witaszycach jest liczna grupa studentów i absolwentów wyższych uczelni oraz doktoranci.		x	
przedsiębiorcy, sponsorzy	Są to właściciele prywatnych zakładów usługowo-gospodarczych, bank.		x	
osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościach informatycznych	Kika osób o szczególnych umiejętnościach informatycznych.	x		
pracownicy nauki	Doktor wykładający na uczelniach wyższych w Polsce.			
związki i stowarzyszenia	Do organizacji świeckich działających na terenie Witaszyc należą: Rada Solecka Wsi Witaszyce Ochotnicza Straż Pożarna z ponad 100-letnimi tradycjami Stowarzyszenie na Rzecz Witaszyc Polski Związek Wędkarski Koło Witaszyce Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło Terenowe Witaszyce Koło Gospodyń Wiejskich GOW - niesformalizowana.			x
kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	„Gazeta Jarocińska”, Radio „ELKA”.		x	
współpraca zagraniczna i krajowa	Jest współpraca z Gminą Jarocin, Powiatem Jarocińskim.		x	
INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI				

publikatory, lokalna prasa	JAPIK Jarocin- lokalna prasa, gazetka parafialna „Słowo”, „Wieści Jarocińskie”, "Kochamy Jarocin".	x		
książki, przewodniki	Nie występują typowe i syntetyczne przewodniki. Opracowania o wsi znajdują się w rozproszonych publikacjach.		x	
strony www	Aktualnie stronę internetową posiada Parafia Witaszyce, Zespół Szkół w Witaszycach. Na FB znajduje się Sołectwo Witaszyce, Stowarzyszenie na Rzecz Witaszyc, OSP KSRG Witaszyce, Koło Gospodyń Wiejskich w Witaszycach.		x	

ZASOBY – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecne ładź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Zwrócić uwagę na elementy specyficzne i rzadkie (wyróżniające wieś). *Opracowanie: Ryszard Wilczyński*

4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (SWOT – skrót od angielskich słów odpowiadającym silnym i słabym stronom, szansom i zagrożeniom) służy przeanalizowaniu sytuacji obecnej, a także najbliższej przewidywalnej przyszłości pod kątem tego, czym dysponujemy, czego nam brakuje, co nam może pomóc, a czego powinniśmy starać się uniknąć, – aby nam nie szkodziło. Wynikiem analizy jest zestawienie atutów (mocne strony), braków (słabe strony), szans i zagrożeń. Pomaga to planować działania, zaspokajać potrzeby, wypełniać braki w sposób realny, w oparciu o zasoby, wykorzystując szanse i wkalkulowując ryzyko zagrożeń lub eliminując je.

SILNE STRONY (atuty wewnętrzne)	SŁABE STRONY (słabości wewnętrzne)
1. Brak dużych zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia. J 2. Park przypałacowy, park przy ul. Stawnej, skwer im. K.T. Barwickiego - miejsca spacerowe i odpoczynku. J 3. Liczne pomniki przyrody. J 4. Dobra bonitacja gleb sprzyjająca uprawom. B 5. Zasoby gliny i żwiru na terenie sołectwa dla produkcji materiałów budowlanych. B 6. Zwarta zabudowa sprzyjająca integracji i bezpieczeństwu. J 7. Wyróżniający sołectwo Pałac Witaszyce wraz z zespołem parkowym i muzealnym .T	1. Zanieczyszczone powietrze w okresie grzewczym, w związku z opalaniem niewłaściwym opałem w gospodarstwach domowych. J 2. Zabytkowy budynek Poczty Polskiej (zniszczony i nieczynny). T 3. Plac gminny nieutwardzony i nieprzystosowany do odbywania imprez. S 4. Brak świetlicy wiejskiej. S 5. Place zabaw wymagające modernizacji i doposażenia. S 6. Słaba sieć chodników dróg gminnych oraz ich zły stan techniczny. S 7. Niewystarczające oświetlenie uliczne. S 8. Niedokończona kanalizacja sanitarna. S

8. Muzeum Napoleońskie oraz Muzeum Gwiezdnych Wojen atrakcja historyczno-turystyczna. J 9. Bogata sieć gastronomiczno-hotelowa sprzyjająca turystyce. Zabezpieczenie potrzeb mieszkańców i możliwość organizowania imprez w miejscu zamieszkania, a także wielu spotkań integracyjnych przez istniejące organizacje. J 10. Na terenie sołectwa 5 kapliczek oraz dwa krzyże umożliwiające kultywowanie wartości religijnych. T 11. Istniejące dwa zabytkowe kościoły i kaplica cmentarna. T 12. Bogata i kultywowana historia wsi. T 13. Kultywowanie tradycji i obrzędów religijnych i świeckich. T 14. Utrwalanie zasłyszanych legend i obyczajów w formie różnych wydawnictw. T 15. Pamięć o postaciach i wydarzeniach historycznych zawarta w wielu opracowaniach dotyczących Witaszyc. T 16. Wykorzystanie potencjału twórczego miejscowych artystów. T 17. Wolne tereny pod zabudowę mieszkaniową. B 18. Wolne tereny przemysłowe. B	9. Duża liczba obcokrajowców niechętnych do integracji. J 10. Negatywny wpływ zachowań alkoholików w miejscach publicznych. J 11. Niewystarczająca integracja i zaangażowanie mieszkańców w życie wsi. J 12. Brak utwardzenia dróg gminnych: Jagielka, Żybura, Zatorze, Zakrzewska, częściowo ul. Wiatraczna, częściowo ul. Kolejowa. S 13. Brak dużych zakładów pracy dających zatrudnienie. B 14. Niewystarczające środki finansowe na potrzeby sołectwa. B 15. Słabe zaangażowanie młodych mieszkańców do pracy społecznej. J 16. Stare nawierzchnie bitumiczne wymagające naprawy. S 17. Niewystarczająca ilość progów zwalniających. S 18. Brak wystarczającej ilości koszy na śmieci w ogólnodostępnych lokalizacjach. S 19. Brak monitoringu w miejscach ogólnodostępnych. S 20. Brak zagospodarowanego miejsca do spotkań pod chmurką. S
--	--

19. Biblioteka wraz z punktem spotkań Klubu Dyskusyjnego. S
20. Izba Tradycji - organizowanie cyklicznych wystaw o przeszłości Witaszyc. T
21. Miejsca do uprawiania sportu:
Orlik, boisko sportowe pełnowymiarowe, siłownia zewnętrzna, dwie sale gimnastyczne. S
22. Dwa place zabaw. S
23. Zespół Szkół w Witaszycach (szkoła podstawowa, przedszkole) oraz schronisko. J
24. Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej WITA-MED i WITAMED FAMILI Rehabilitacja, Gabinet stomatologiczny, Grupowa Opieka Środowiskowa (pielęgniarki środowiskowe). J
25. Wieś zwodociągowana w 100%. S
26. Internet szerokopasmowy. S
27. Działające Grupa Odnowy Wsi i Stowarzyszenie na Rzecz Witaszyc. T
28. Inwencja miejscowych przedsiębiorców w pozyskiwaniu rynku zbytu. B
29. Przekazywanie gospodarstw rolnych z pokolenia na pokolenie. T

30. Wykorzystywanie przez mieszkańców alternatywnych źródeł pozyskiwania energii. B 31. Funkcjonowanie stron internetowych: sołectwa, Zespołu Szkół w Witaszycach, Parafii; fora społecznościowe: OSP, Parafia, sołectwo, Stowarzyszenie na Rzecz Witaszyc. B	
SZANSE (okazje zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenie płynące z otoczenia)
1. Droga krajowa przechodząca przez sołectwo, dobre połączenie komunikacyjne (PKP, PKS, Komunikacja Miejska). J 2. Przynależność do programu Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+ szansą do pozyskania dodatkowych środków finansowych. B 3. Współpraca z LGD Lider Zielonej Wielkopolskiej szansą na rozwój sołectwa. B 4. Rozwój szerokopasmowego internetu w ramach budowy sieci światłowodowej. S 5. Ogólnokrajowa tendencja do prowadzenia edukacji w zakresie zapobiegania uzależnieniom. J 6. Ścieżka rowerowa przy drodze krajowej. S 7. Zewnętrzne publikacje promujące sołectwo. B	1. Duży ruch na drodze krajowej zagrażający bezpieczeństwu. J 2. Uciążliwość spalin i emisja hałasu w związku z natężonym ruchem drogi krajowej. J 3. Składowisko odpadów po wyrobiskach na pograniczu dwóch gmin stanowiące zagrożenie dla mieszkańców i dla środowiska. J 4. Zła jakość ścieżki rowerowej przy drodze krajowej. S 5. Duża biurokracja przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych. B 6. Niska opłacalność produkcji rolnej. B 7. Migracja młodego pokolenia do dużych miast za pracę. B 8. Wysoki poziom hałasu generowany przez PKP. J

8. Gminne i powiatowe konkursy dla NGO. B	9. Stale rosnąca inflacja i koszty życia. B 10. Coraz większe uzależnienie młodego pokolenia od elektroniki i socjal mediów. J 11. Niestabilne, często zmieniające się prawo niesprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości. B
--	--

5. ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

Analiza potencjału rozwojowego ma na celu gruntowne przemyślenia nad charakterem i związkami przyczynowo - skutkowymi elementów wcześniej przeprowadzonych analiz. Ma ona pomóc znaleźć faktycznie najważniejsze cele ogólne, wspomagać równomierny, zrównoważony rozwój wsi/miejscowości, poprzez zastosowanie wszystkich sfer życia, które z nich były dotąd słabiej rozwijane, które wymagają szczególnej uwagi, na których można budować przyszłość wsi/miejscowości. Pomaga również doprecyzować sformułowania użyte we wcześniejszych analizach.

Kategorie analizy potencjału rozwojowego (4 sfery/aspekty życia):

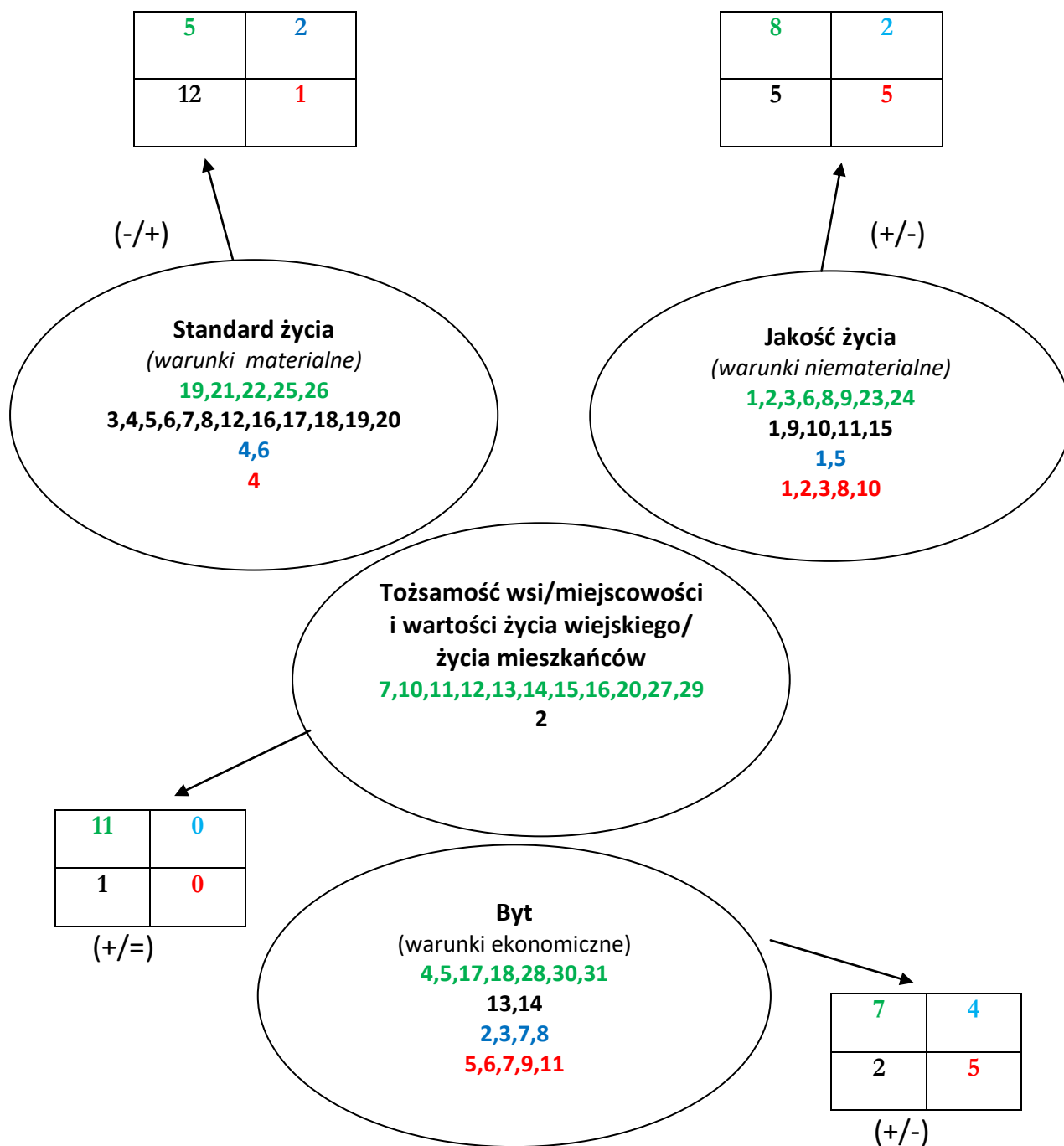
- **Standard życia:** stanowią czynniki materialne, infrastruktura techniczna i społeczna w przestrzeni publicznej (ilość, dostępność i stan), np.: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie uliczne, wodociąg, kanalizacja, sieć telefoniczna, dostęp do Internetu, świetlica, dom kultury, boisko, plac zabaw dla dzieci, przedszkole, szkoła, biblioteka, placówki usługowe, wyposażenie oraz stan posesji i budynków.
- **Jakość życia:** stanowią czynniki niematerialne – tworzą atmosferę między ludźmi np.: relacje sąsiedzkie, współpraca sąsiedzka, życzliwość, akceptacja postaw aktywnych, poczucie współuczestnictwa i współtworzenia, możliwość samorealizacji, oferta kulturalna, edukacyjna, wypoczynku i rekreacji oraz życia społecznego, poziom samoorganizacji społecznej, poczucie bezpieczeństwa, zagrożenia, dostępność komunikacyjna, zaopatrzenie w towary i usługi, stan środowiska, poziom wykształcenia mieszkańców.

- **Byt:** oznacza możliwości ekonomiczne mieszkańców, elementy wpływające na ich możliwości i źródła zarobkowania np.: rozstrzygnięcia planistyczne, wsparcie postaw przedsiębiorczych, zorganizowanie się przedsiębiorców i producentów rolnych, usługi i produkcja, produkty, możliwości pozyskiwania dochodu przez społeczność lokalną na cele publiczne, promocja.
- **Tożsamość wsi, wartości życia wiejskiego/życia mieszkańców:** to, jakość niemożliwa do uzyskania w dużym mieście, charakterystyczna dla małych społeczności tj.: kultura, tradycje, obyczaje, gwara, kultywowanie i rozwijanie poczucia wspólnoty, wzorce wychowawcze i więź międzypokoleniowa, uroczystości i rocznice, lokalny kult, pamięć o wybitnych mieszkańcach i wydarzeniach, lokalny, indywidualny styl osadnictwa i budownictwa, krajobraz kulturowy i przyrodniczy, charakterystyczne elementy architektury i urządzenia przestrzeni publicznej, lokalna kuchnia i potrawy.

Wynikiem analizy potencjału rozwojowego jest liczbowe określenie stosunku pozytywów (mocnych stron, zasobów i szans) do negatywów (słabych stron, braków, niedogodności i zagrożeń) w odniesieniu do każdego z czterech aspektów życia. Porównanie propozycji liczbowych ułatwia określenie, które ze sfer życia są świadomie rozwijane, a które traktowane „po macoszemu”, które sfery powinny ten rozwój wspierać.

Analiza potencjału rozwojowego wsi

silne strony	szanse
słabe strony	zagrożenia

Standard: Obszar całościowo na minusie. Silne strony wraz z szansami do słabych stron i zagrożeń w stosunku 7/13. Analizując płaszczyznę z podziałem na obszar wewnętrzny i zewnętrzny ten drugi przedstawia się lepiej. Stosunek silnych stron do słabych ujemny 5/12, stosunek szans do zagrożeń dodatni 2/1. Największą bolączką mieszkańców sołectwa jest niewystarczająca infrastruktura społeczno-kulturalno-rekreacyjna, wymagająca uzupełnienia, doposażenia i modernizacji. Największym problemem w tym obszarze są niewystarczające fundusze, a szansą na jego rozwój środki zewnętrzne.

Jakość: Obszar całościowo obojętny. Stosunek silnych stron z wraz szansami do słabych stron i zagrożeń 10/10. Analizując płaszczyznę z podziałem na obszar wewnętrzny i zewnętrzny ten pierwszy przedstawia się lepiej. Wewnętrznie płaszczyzna dodatnia, w stosunku silnych stron do słabych 8/5, zewnętrznie szanse do zagrożeń ujemne, w stosunku 2/5. Zaleca się rozwój i zacieśnianie relacji sąsiedzkich, integrację oraz aktywizację mieszkańców. Pomocą w rozwijaniu tego obszaru mogłoby być również wzmocnienie płaszczyzny standardu, poprzez rozbudowę i doposażenie infrastruktury integrującej.

Byt: Obszar całościowo na plusie. Silne strony wraz z szansami do słabych stron i zagrożeń w stosunku 11/7. W rozbiciu na płaszczyznę wewnętrzną i zewnętrzną ta pierwsza przedstawia się lepiej. Wewnątrz obszar dodatni, silne strony do słabych w stosunku 7/2, zewnętrznie szanse do zagrożeń na minusie, w stosunku 4/5. Mieszkańcy czują potrzebę poprawy warunków bytowych. Sołectwo ma taką szansę, upatruje jej głównie w środkach zewnętrznych oraz rozwoju przedsiębiorczości. Zaleca się przede wszystkim wsparcie przy pozyskiwaniu i rozliczaniu środków zewnętrznych oraz promocję walorów sołectwa.

Tożsamość: Obszar całościowo na plusie. Silne strony wraz z szansami do słabych stron i zagrożeń w stosunku 11/1. W rozbiciu na płaszczyznę wewnętrzną i zewnętrzną ta pierwsza przedstawia się lepiej. Silne strony do słabych dodatnie w stosunku 11/1. Zewnętrznie obszar obojętny, szanse do zagrożeń w stosunku 0/0. Mieszkańcy mają silne poczucie przynależności i tożsamości, opartej głównie na szczególnym dziedzictwie historycznym i przyrodniczym miejscowości oraz kultywowaniu tradycji religijnych i świeckich. Zaleca się wspieranie owego poczucia przynależności do wspólnoty, a także edukację w tym zakresie, w szczególności młodego pokolenia, ocalając przed zapomnieniem.

- 6. WIZJA WSI/MIEJSCOWOŚCI:** wyobrażenie stanu docelowego wsi/miejscowości, oddaje zbiorowe marzenia i oczekiwania, co do przyszłości, jest realna, bazuje na atutach, nie abstrahuje od barier, wzmacnia czynnik wyróżniający, zawiera dźwignię rozwojową.

Wieś Witaszyce - atrakcyjnie położona miejscowość o bogatej historii, zamieszкана przez aktywnych i ambitnych ludzi, potrafiących współpracować na wielu płaszczyznach. Tylko tu można zobaczyć Napoleona wśród Gwiezdnych wojen. Tu działają prężnie organizacje i stowarzyszenia, które dają swoim mieszkańcom wiele możliwości rozwoju kulturalnego i sportowego, a wnętrza Pałacu przenoszą Cię w czasy XIX w. Nowoczesna infrastruktura techniczna poprawia jakość życia, a urokliwa flora i fauna pozwala odpocząć na łonie natury.

„Witaszyce - tu łączymy dojrzałość z młodością - historię z teraźniejszością”

7. PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI **WITASZYCE** NA OKRES 24 miesięcy

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycje projektu	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja	Hierarchia
			Organizacyjnie	Finansowo		
Co nas najbardziej zintegruje?	Imprezy integracyjne	Organizacja pikniku rodzinnego	tak	tak	3+3+3+3+3=15	III
Na czym nam najbardziej zależy?	Zagospodarowaniu przestrzeni publicznej	Budowa placu zabaw	tak	nie	4+4+4+4+4=20	II
Co nam najbardziej przeszkadza?	Niewystarczająca estetyka centrum wsi	Budowa wiaty wraz z paleniskiem do ogniska	tak	nie	5+5+5+5+5=25	I
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Większe zintegrowanie mieszkańców	Spotkania patriotyczne – obchody 11 listopada	tak	tak	1+1+1+1+1=5	V
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Poprawa estetyki miejscowości	Uporządkowanie istniejących placów oraz wykonanie nowych nasadzeń, w miejscowości	tak	tak	2+2+2+2+2=10	IV
Na realizację, jakiego projektu planujemy pozyskać środki zewnętrzne? Z jakich źródeł? <i>(Maksymalnie 3 propozycje uszeregowane według ważności)</i>		Budowa wiaty wraz z paleniskiem do ogniska; Budowa placu zabaw – planujemy pozyskać środki z Wielkopolskiej Odnowy Wsi 2020+; fundusz sołecki				

8. PROGRAM DŁUGOTERMINOWY ODNOWY WSI - WITASZYCE

Wizja wsi/miejscowości (hasłowa): „Witaszyce – tu łączymy dojrzałość z młodością – historię z teraźniejszością”

I. Plan rozwoju			II. Program rozwoju
1. CELE	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty przedsięwzięcia jakie wykonamy
Co trzeba osiągnąć, aby urzeczywistnić wizję naszej wsi?/miejscowości?	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY słabe strony, jakie wyeliminujemy, zagrożenia, jakich unikniemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI/MIEJSCOWOŚCI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO/MIESZKAŃCÓW			
1. Budowanie tożsamości i poczucia wspólnoty	Restauracja, sala OSP, sala w Zespole Szkół, kultywowanie tradycji religijnych i świeckich, Pałac w Witaszycach, miejsca pamięci dziedzictwa narodowego, fundusz sołecki, środki zewnętrzne,	Niewystarczająca ilość środków finansowych, niewystarczająca ilość chętnych osób, niesprzyjająca pogoda, bariery formalno-prawne	1.1 Organizacja spotkania opłatkowego 1.2 Organizacja wieczoru wróżb 1.3 Organizacja Orszaku Trzech Króli 1.4 Organizacja pielgrzymki pieszej do Goliny 1.5 Organizacja pielgrzymki rowerowej do Pomnika Krzyża w Wysogotówku

	zaangażowanie mieszkańców - wolontariat, filia Biblioteki Publicznej, Izba Tradycji Ziemi Witaszyckiej, bogata historia miejscowości, cmentarze parafialne, zabytkowe budynki		1.6 Organizacja kolonii tematycznych – gwiezdnie wojny, wojny napoleońskie w Pałacu w Witaszycach 1.7 Organizacja pochodów z okazji Święta Niepodległości 1.8 Organizowanie cyklicznych wystaw o przeszłości Witaszyc 1.9 Sprzątanie i dekorowanie grobów dawnych właścicieli Witaszyc 1.10 Remont zabytkowego budynku dawnej poczty 1.11 Organizacja obchodów 675-lecia Witaszyc 1.12 Remont zabytkowego budynku szpitala przy ul. Zapłocie 1.13 Organizacja niedźwiedzi wielkanocnych
--	--	--	---

			1.14 Organizacja cyklu spotkań z inspirującymi osobami związanymi z Witaszycami
B. STANDARD ŻYCIA			
1. Rozbudowa infrastruktury społecznej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej	Remiza OSP, plac przy OSP, istniejące place zabaw, lokalni sponsorzy, zaangażowanie mieszkańców, siłownie zewnętrzne, współpraca z Gminą Jarocin, środki zewnętrzne, wolontariat mieszkańców, LGD Lider Zielonej Wielkopolski	Niewystarczające fundusze bariery formalno-prawne, niewystarczająco wyposażone place zabaw, brak typowej świetlicy wiejskiej, niewystarczająco wyposażone miejsca spotkań	1.1 Remont zespołu boisk ORLIK 1.2 Budowa skateparku 1.3 Budowa placu rekreacyjno - sportowego z placem zabaw dla dzieci + miejsce na ognisko i grilla + mała infrastruktura 1.4 Wymiana nawierzchni (na bezpieczną) na placu zabaw przy przedszkolu 1.5 Odnowa i wyposażenie istniejącego placu zabaw przy ul. Sienkiewicza 1.6 Rozbudowa istniejącej siłowni zewnętrznej przy ul. Kolejowej

			1.7 Tworzenie ścieżek edukacyjnych historycznych i przyrodniczych 1.8 Modernizacja placu na ul. Zielonej przy OSP 1.9 Rozbudowa i doposażenie sprzętowe istniejącej sali OSP 1.10 Budowa stacji naprawy rowerów 1.11 Remont i adaptacja budynku byłej administracji cukrowni przy ul. Kolejowej 1.12. Zagospodarowanie terenu przy szkole podstawowej (zieleń, mała architektura itp.) 1.13 Modernizacja budynku stacji kolejki wąskotorowej i zagospodarowanie na cele społeczne 1.14 Zakup zestawu do letniego kina plenerowego
--	--	--	---

			1.15 Utworzenie lodowiska dla mieszkańców 1.16 Budowa pump tracku 1.17 Zakup dmuchańców dla dzieci 1.18 Budowa sali wiejskiej wraz z zapleczem dla lokalnych stowarzyszeń 1.19 Zakup namiotów integracyjnych 1.20 Zakup maszyn do waty cukrowej i popcornu 1.21 Budowa miasteczka rowerowego 1.22 Utworzenie miejsca piknikowego na terenie leśnym 1.23 Budowa wiaty rowerowej przy Zespole Szkół 1.24 Budowa żłobka przy Zespole Szkół w Witaszycach 1.25 Budowa boiska wielofunkcyjnego
--	--	--	--

			1.26 Zakup gier na potrzeby sali spotkań
2. Rozbudowa infrastruktury technicznej i poprawa bezpieczeństwa	Istniejąca infrastruktura techniczna, współpraca z Gminą Jarocin, środki zewnętrzne, stacja PKP, współpraca z powiatem	Niewystarczające fundusze finansowe, bariery formalno-prawne, drogi wymagające utwardzenia, niewystarczająca ilość ciągów pieszych, wiaty przystankowe wymagające modernizacji, niewystarczająca ilość miejsc parkingowych, braki w oświetleniu ulicznym	2.1 Utwardzenie nawierzchni działek nr 358 i 357 oraz 290/2 2.2 Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej i sanitarnej o brakujące ulice 2.3 Budowa ulic: Jagielka, Żybura, Zatorze, Okólna, Malinowa, Chopina, Leśna, Słupska, Sportowa, Rolna 2.4 Dokończenie budowy ulic: Wiatraczna, Kolejowa, Zakrzewska, Piaskowa, Żużłowa 2.5 Wymiana nawierzchni asfaltowej na ulicach: Październikowej i Sienkiewicza, Roszarniczej i Ceglanej, Stawnej, Słowackiego 2.6 Przebudowa przystanków komunikacyjnych i montaż nowych wiat przystankowych

			2.7 Zakup i montaż defibrylatorów 2.8 Uzupełnienie brakującego oświetlenia ulicznego i wymiana lamp na ledowe 2.9 Montaż progów zwalniających 2.10 Budowa ścieżek rowerowych wzdłuż dróg powiatowych 2.11 Budowa miejsc parkingowych przy stacji PKP
C. JAKOŚĆ ŻYCIA			
1. Poprawa stanu integracji mieszkańców	Place gminne, restauracje, boiska sportowe, świetlica w Zespole Szkół w Witaszycach, filia Biblioteki Publicznej, współpraca pomiędzy organizacjami i placówkami,	Brak wyznaczonych stałych miejsc spotkań, niewystarczające środki finansowe, niewystarczająca komunikacja, niewystarczające środki finansowe na potrzeby sołectwa	1.1 Spotkania integracyjne istniejących organizacji w sołectwie 1.2 Opracowanie wspólnego kalendarza imprez 1.3 Organizacja Dnia Dziecka 1.4 Organizacja Dnia Seniora

	oświatowymi, kulturalnymi, środki organizacji pozarządowych (częściowa odpłatność uczestników)		1.5 Organizacja kuligu 1.6 Organizacja pikniku - powitanie lata 1.7 Organizacja pikniku - pożegnanie lata 1.8 Organizacja półkolonii i kolonii dla dzieci 1.9 Organizacja zabawy karnawałowej 1.10 Utworzenie chóru 1.11 Organizacja festynu z okazji Światowego Dnia Roweru 1.12 Organizacja obchodów nocy świętojańskiej 1.13 Akcja sprzątanie świata 1.14 Święto ziemniaka i buraka cukrowego
2. Zwiększenie oferty edukacyjnej i kulturalnej	Place gminne, restauracje, boiska sportowe, świetlica i sala gimnastyczna	Niewystarczające fundusze, niewystarczająca baza lokalowa, niewystarczający	2.1 Kurs tańca dla dzieci i dorosłych 2.2 Kurs komputerowy

	w Zespole Szkół w Witaszycach, filia Biblioteki Publicznej, współpraca pomiędzy organizacjami i placówkami oświatowymi, kulturalnymi, fundusz sołecki, środki zewnętrzne, środki organizacji pozarządowych, OSP, GOW	odzew na proponowaną ofertę	2.3 Warsztaty rękodzielnicze 2.4 Warsztaty kulinarne 2.5 Organizacja warsztatów gimnastycznych (aerobik, joga, gimnastyka ogólnorozwojowa dla seniorów, zajęcia akrobatyczne itp.) 2.6 Organizacja zawodów strażackich połączonych z pokazem udzielania pierwszej pomocy 2.7 Organizacja wycieczek krajoznawczych 2.8 Organizacja wyjazdów do kina, teatru, opery itp.
3. Zwiększenie oferty rekreacyjno - sportowej	Place gminne, boiska sportowe, sala gimnastyczna w Zespole Szkół w Witaszycach, współpraca pomiędzy organizacjami i placówkami	Niewystarczające fundusze , niesprzyjające warunki pogodowe, niewystarczający odzew na proponowaną ofertę, braki w wyposażeniu sportowym	3.1 Organizacja Biegu ulicami Witaszyc 3.2 Organizacja rajdu rowerowego - poznaj swoją okolicę 3.3 Organizacja turnieju w halowej piłce nożnej 3.4 Organizacja turnieju piłki nożnej

	oświatowymi, kulturalnymi, fundusz sołecki, środki zewnętrzne, środki organizacji pozarządowych		3.5 Doposażenie grup sportowych dzieci i młodzieży 3.6 Organizacja Turnieju Lekkoatletycznego im. R. Nawrockiego 3.7 Memoriał im. Mieczysława Waszaka 3.8 Organizacja spływu kajakowego 3.9 Organizacja zawodów paintballowych
D. BYT			
1. Poprawa warunków bytowych promocja wsi	Tablice informacyjne, mapa Witaszyc, środki zewnętrzne, współpraca między organizacjami, sala w Zespole Szkół, czytelnia Biblioteki Publicznej, kroniki, publikatory, kalendarium Witaszyc,	Braki sprzętowe (głośniki, drukarki, komputery, ksero), niewystarczające środki finansowe	1.1 Organizacja szkoleń z pozyskiwania i rozliczania środków zewnętrznych 1.2 Montaż witaczy 1.3 Wydanie publikatorów promujących sołectwo 1.4 Utworzenie strony internetowej sołectwa

	zewnętrzne środki		1.5 Organizacja imprez charytatywnych 1.6 Zakup gadżetów promujących sołectwo 1.7 Organizacja pchlego targu 1.8 Organizacja zbiórki elektrośmieci 1.9 Udział w zewnętrznych targach, dożynkach, wydarzeniach
--	-------------------	--	---

PLAN DŁUGOTERMINOWY zawiera opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie 5 lat od dnia przyjęcia odnowy wsi/miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju wsi/miejscowości. Plan ten powinien obejmować i wykorzystywać atuty oraz zasoby wsi/miejscowości eliminując bariery zewnętrzne i wewnętrzne.

Analiza potencjału, analiza SWOT, wizja, plan długo- i krótkoterminowy (elementy strategii) należy sukcesywnie - w miarę potrzeb aktualizować, uzupełniać i rozszerzać. Wszelkie zmiany dokonywane w analizach skutkują automatycznie koniecznością wprowadzenia zmian w pozostałych elementach strategii.

*Plan ten jest ambitny,
Trudny, my to wiemy.
Lecz my też ambitni,
Więc... zrealizujemy.
Małymi kroczkami
Tip topem do celu,
Bo takim sposobem
Dochodziło wielu.
Mamy chęć, to podstawa.
Wiemy jak i co.
I jak w tej piosence:
„Bo jak nie my, to kto?”*

**Przedstawiciele Grupy Odnowy Wsi – Witaszyce
uczestniczący w przygotowaniu dokumentu:**

- 1. Grzegorz Gajewski**
- 2. Michał Kaczmarek**
- 3. Agnieszka Ejsmont**
- 4. Mateusz Kolanowski**
- 5. Dariusz Śmigielski**

Moderatorzy odnowy wsi:

- 1. Ewa Jankowiak**
- 2. Mirosława Woźniak**